

Göller Diyarı Gümüşhane'nin Tarih, Kültür ve Doğa Rotasında Çakırgöl

S. Vedat Karaarslan, Arkeolog- Elektronik Mühendisi (MSc.)

Tarihin derinliklerinde kalan aşılmaz dağları ile ünlü şimdilerde dağları 70 li yıllardan bu yana inşa edilen tüneller ile aşılabilen tarihi kıyı kentlerinden de daha eski tarihi olan bir yerleşim yeri...

Ve bu yerleşimde bulunan kentin tarihinin **Horasan** erenlerinin Anadolu içlerinden Karadeniz kıyılarına ulaşmak üzere bin bir güçlükle at sırtında ya da yaya olarak askerleri ile birlikte toplandığı tarih, kültür ve doğanın birleştiği bir kavşakta olması...

Üstelik tarihi kadar doğasının da en görkemli manzaralarına sahip olarak ve bu kavşakta tarihi boyunca hangi toplum yaşarsa yaşasın onlara karşı bu görevini yerine getirmesinin ulviyeti.

Kentin tarihinin **İskitlere, Kıpçaklara, Çepnilere** daha da ötesi Hitit Devleti döneminde **Azzi Hayaşa** ve **Urartulara** kadar uzandığı da biliniyor olsun...

×(LİMNİ GÖLÜ (ZİGANA KÖYÜ- TORUL- GÜMÜŞHANE) ×

Hatta Antik Çağ'da halkının Strabon'un da yazdığı üzere Homeros'un İlyada destanında bir Anadolu kenti olan **Troya**'ya saldıran Akhalara karşı savaşmış olduğu da kayıt altına alınmış olsun.

Horasan erenlerinin ve onlara tabi olanlarla birlikte bu kavşak coğrafyadan bütün Karadeniz bölgesindeki coğrafyayı geçmişte yönetmiş olduğu da biliniyor olsun...

Kıyı kentlerinin Osmanlılar döneminde fetihlerinde kentin coğrafik olarak askeri yönden kavşak noktası olarak kullanıldığı da bilinmiş olsun...

İskender döneminden bu yana **Fatih Sultan Mehmet**'in fetihlerinde, **Kanuni Sultan Süleyman**'ın fermanlarıyla madenleri koruma altına alınsın, padişah **IV. Murat**'ın Bağdat Seferi'nde askeri güzergâh olarak ünlü yaylaları otağ olarak kullanılmış olduğu da bilinsin...

Bir zamanlar başta gümüş madeni olmak üzere çıkarılan madenleri ile Osmanlı Devlet bütçesine yaptığı ekonomik katkılar ile halen Anadolu'da kullanılmakta olan önemli uzunluktaki demiryolu hatlarının da finansmanını sağlasın...

Bu dağların avucundaki kentin, şimdiki aynı adı ile bilinen Horosan kökenli bir evladının Osmanlı Devleti'ndeki ilk milli yardımlaşma ve memleket sandıkları modelini kurmuş olduğu ve kütüphaneler kurarak 93 harbi olarak bilinen Osmanlı-Rus Harbine (1877-1878) katılarak ön saflarda askere dini telkinler yaparak savaşa katıldığı da bilinir...

Milli Mücadele öncesinde Karadeniz'i işgal eden güçlere karşı **Harşit Savunması** adı ile bilinen çarpışmalarda ilk kurşunu atan bir ilçesi de bulunsun...

Kongreler öncesinde Milli Mücadele'ye katkı yapacak tarihe mal olmuş büyük şahsiyetleri yetiştirmiş olduğu da bilinir...

İstiklal Harbi'nin kasası olarak bilinen Maliye Bakanlığı görevini harbin devam ettiği süre içinde başarı ile yerine getirmiş olan ilk Mali kahraman olarak Cumhuriyetin ilk Maliye Bakanının bu coğrafyadan çıktığı bilinsin.

Yedi Meşaleciler edebiyat akımının içinde yer alan ünlü bir edebiyatçısı olsun...

Ünlü bir tarihsel kişiliğinin de yazıları ve eylemleri ile yakın milli tarihimizin önemli bir bölümünde tüm ülkede temayüz etmiş olduğu bilinir...

Sinema tarihimizde yer almış ünlü karakter oyuncularının da pek fazla bilinmese de doğum yerleri bu kent olsun...

Osmanlı Sarayı'na her mevsim sonunda bahçelerinde yetişen meyvelerinin mutlaka

saraya gönderilmesi için padişahın emirnamesi olduğu bilinir...
Bunların detaylarını yazdım ve mutlaka yazmaya devam edeceğim...
Kısaca, Türkiye'mizin bütün illerinde olduğu gibi tarih, coğrafya, kültür ve doğa harikası bütün illerimizin güzellikleri gibi temayüz etmiş olsun...
Bütün bu güzelliklerin detaylarını zaman zaman yazarım ama bu güzelliklerin yanında Batı Anadolu Bölgesinin 'Göller Bölgesi' gibi Milli Park ilan edebilecek vasıflarda yükselteleri ile ışık ile adeta dans eden yeryüzünün aynaları olarak bilinen Artabel, Karanlık Göl, Aygır, Dipsiz Göl, Beş Göller, Karagöller, Edire Gölleri, Limni ve Çakırgöl adlarıyla buzul göl görünümü onlarca gölü olan bu yerleşim Gümüşhane ilimizdir.

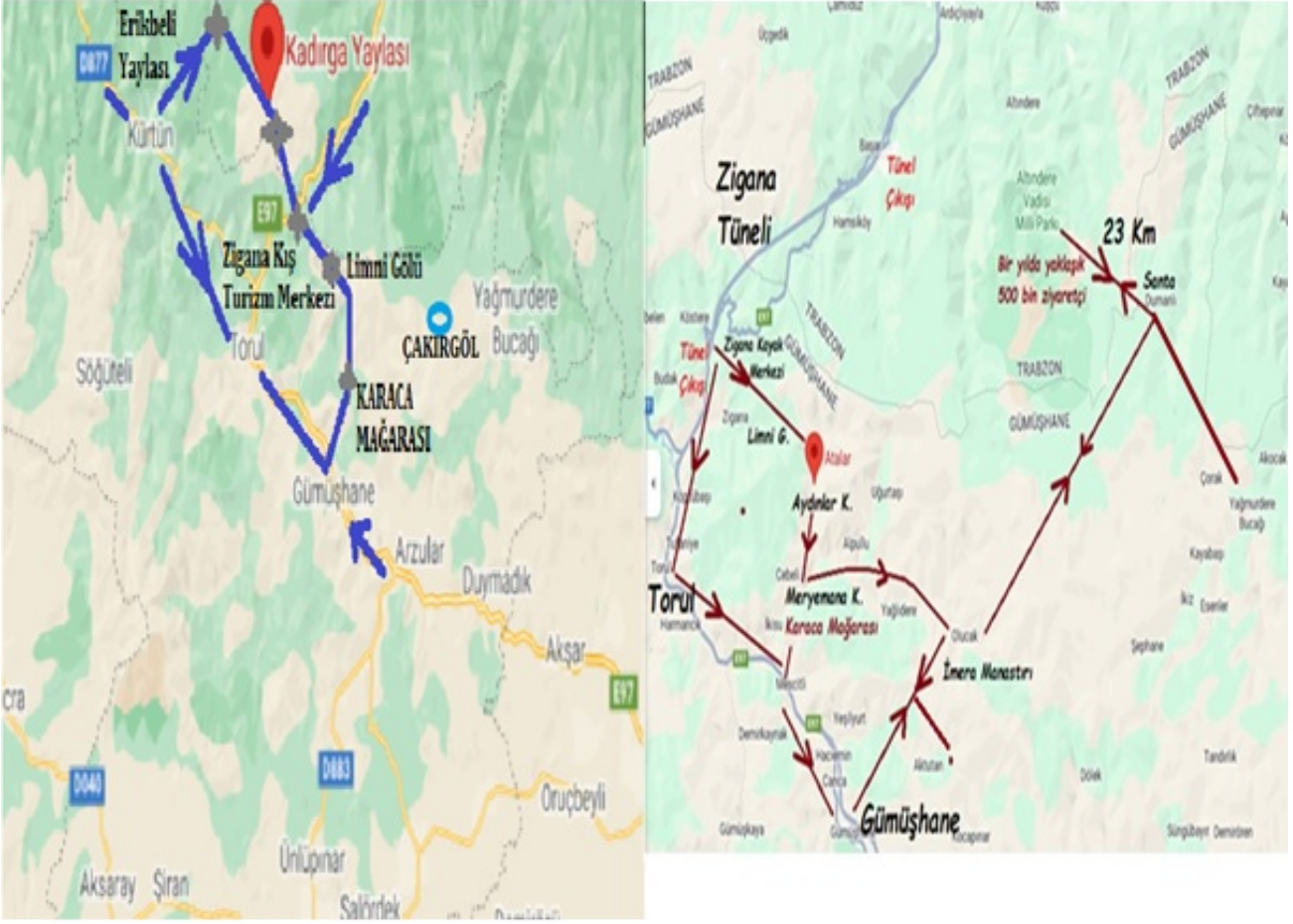

(ÇAKIRGÖL- GÜMÜŞHANE)

Türkiye'de İl İdaresi Kanunu'na göre kanunun belirli koşullar dışında Madde 4-5442 sayılı İl İdaresi Kanununa göre belirlenmiş ve iller arasında sınırlarını geçen her türlü yapılaşma ilgili ilin kamu idareleri tarafından yerine getirilir. Bu minvalde il sınırları içinde özellikle kuzey yönünde bulunan bütün tarihi mekânlarını birbirleriyle bağlantısını sağlayacak daha önce belirli otoban yollarla projelendirilmesini gerekli gördüğüm yazılarımla linklerini aşağıda veriyorum.

https://www.arkedotekno.com/pg_757_gumushanenin-turizm-yollari-destinasyonlari
https://www.arkedotekno.com/pg_578_gumushane-torul-kurtun-erikbeli-ve-kadirga-yaylasi-zigana-karaca-magarasi-kultur-rotasi

Tarih, kültür ve doğa mekânların birleştirecek bu yolların haritasını yeniden sunuyorum.

(TARİH, KÜLTÜR VE DOĞA ROTALARI)

Bunların içinde arkeolojik eserlerin bolca bulunduğu Santa / Dumanlı Köyü'nü Taşköprü Yaylası'na ve buradan da Çatalbahar Yaylası üzerinden Gümüşhane'nin ünlü gölü Kuaterner buzullaşması olan bölgede bulunduğu bilinen 3034 metreye kadar yükselti tepenin 2500 metresinde bulunan çevresinde keliflerle dolu **Kurtdere, Karahava, Kasaboğlu, Mezarlık, Taşınaltı, Cami boğazı, Mizit, Ortayayla, Marandoğlu, Deveboynu ve Gırlavu** gibi yaylalar bulunan Çakırgöl'e bağlantısının yapılması birinci öncelikli turizm potansiyel yol olacaktır. **Çakırgöl**'ün batı yönünde **Cami** ve **Hanzarya Boğazı** üzerinden **Kromni** ve **Karaca Mağarası**'nı da içine alacak şekilde **Olucak (İmera)** üzerinden **Aktutan (Hayekse)** bağlantılı Gümüşhane merkeze inen bir yol, doğu yönünden ise Yağmurdere'yi de içine alacak şekilde Kostandağı üzerinden turizm harikası olan Sarıçiçek Köy odaları turizm yolunun aktif hale getirilmesi birinci öncelikli iş olmalıdır. Bu aktif turizm yollarınının bağlantısının Roma tarihinde en önemli bir savunma garnizonu olan tarihini geçen hafta yayımladığım bir kitabımda anlattığım bölgenin Efes'i ya da Troya'sı kadar ünlü olabilecek Satala'nın ikmal noktaları olan kıyı limanları ile bağlantısı bu turizm noktaları ile araç trafiğine uygun olacak şekilde yol yapımı olarak inşaa edilmelidir. Söz konusu bu bölgede Sümela Manastırı kadar önemli olan tarihi cami, kale, köprü, çeşme, yayla ve tarihi konakları ile restore edilmeyi bekleyen toplam 78 adet manastır, Gümüşhane ili arazisine dağılmış durumdadır.

(SANTA (DUMANLI KÖYÜ-GÜMÜŞHANE)

Turizm amaçlı olarak büyük bir katma değer oluşturacağı anlaşılan, tarım ve hayvancılık olarak bir ekonomik potansiyeli bulunan bölge arkeolojisi ve önemli tarihi yerleşimleri olan Gümüşhane'nin saklı hazineleri ancak bu yolların tesis edilmesi ile yeni yapılan Zigana Tüneli bütünleşmiş olarak görülebilir ve ziyaret edilebilir hale gelebilir.

Bütün bu alanlar yasal statü olarak tescil edilmeli, daha önce önerdiğimiz üzere ilk aşamada bitki ve hayvan endemik nitelikleri olanlar Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiat Anıtları, Koruma Alanları statüsü ilân edilerek kayıtlanmalıdır. Gümüşhane ilimizin ekonomik rönesansı ancak bu şekilde gerçekleştirilebilir.

ARKEOTEKNO

Aktif kaynak Link:

https://www.arkeotekno.com/pg_776_goller-diyari-gumushanenin-tarih-kultur-ve-doga-rotasinda-cakirgol